Центральна міська публічна бібліотека
Інформаційно - бібліографічний відділ
Сектор краєзнавства

Календар знаменних і пам`ятних дат Донецької області на 2020 рік

Краматорськ, 2019

Укладачі **Загребельна А.М.**

Рибальченко О.Л.

Комп´ютерний набір **Загребельна А.М.**

Рибальченко О.Л.

Редакція **Труш Н.В.**

Січень

4 – 80 років від дні народження О.А Чиркіна (1940), донецького письменника. Автор повістей «Час возвращения», «Соленый песок» и др.

11 – 115 років від дня народження М.І. Трубіцина (1905-1992), Героя Радянського Союзу. Після війни жив у Краматорську. Працював директором міжнародного відділення кінопрокату

20 – 100 років від дня народження Л.М. Боброва (1920), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Райське (Нині смт Дружківської міськради).

22 – 70 років від дня народження Кулініча Миколи Олексійовича (1950 - 2005), краматорського поета, «міністр культури Краматорська», багато років керував міським відділом культури. Автор поетичних збірок «Осення женщина», «Состояние души», «Мы не даром носили шинели».

23 – 100 років від дня народження М.С. Щербини (1920-1981), Героя Радянського Союзу. Народився в Дебальцевому.

27 – 100 років від дня народження І.Ф. Войтенка (1920), Героя Радянського Союзу. Народився в Красному Лимані.

27 – 95 років від дня народження І.І. Поляничкіна (1925-1944), Героя Радянського Союзу. До війни жив у Макіївці, працював на шахті

Лютий

1 – 95 років від дня народження В.В. Фоміна (1925), Героя Радянського Союзу. Народився в Артемівську (Бахмут).

1 – 55 років від дня народження В.Я. Писарєва (1965), соліста і художнього керівника Донецького державного

академічного російського театру опери та балету ім.. А.Б. Солов'яненка. Народний артист України, Лауреат Міжнародних конкурсів, володар премії ЮНЕСКО.

13 – 90 років від дня народження В.П. Полоника (1930-2001), українського скульптора, народного художника УРСР. Народився в с. Привілля Слов'янського району. Автор творів «В забої», «Шахтар Донбасу» «Весна» та ін.

14 – 165 років від дня народження В.М. Гаршина (1855-1888), російського письменника гуманіста. Народився в маєтку Приємна Долина Бахмутського повіту Катеринославської губернії (нині Бахмутського району).

14- 110 років від дня народження П.Л. Чебаліна (1910-1984), донецького письменника. Автор романів «Еще шла война», «Верность», «Черноокая, чернобровая» та ін.

15 – 110 років від дня народження С.Д.Головача (Головачова) (1910-1974), Героя Радянського Союзу. Народився в Краматорську.

15- 100 років від дня народження М.І. Шатілова (1920), журналіста. Працював власним кореспондентом газети «Социалистический Донбасс», редактором газети Новокраматорського машинобудівного заводу «За технический прогресс», нагороджений орденами Вітчизняної війни II ступеня, Червоної зірки, «За мужність», медалями.

18. - 75 років від дня народження Юрія Ряста (1945). Народився на хуторі Нелепівка Костянтинівського району (справжнє прізвище Кавєрін) —відомий сучасний поет, член спілки письменників України, автор яскравих, але небагатьох збірок «Мати й сонях», «Многая літа», «Яворовий дощик», «Курай». Закінчив філологічний факультет Донецького університету.

21- 100 років від дня народження В.І. Козловського (1920), Героя Радянського Союзу. До війни жив у Макіївці.

27 – 115 років від дня народження С.Л. Карася (1905 – 1963), Героя Радянського Союзу. До війни жив і працював у Маріуполі.

Березень

4- 85 років від дня народження В.Г. Щербакова (1935), російського і українського актора, народного артиста УРСР. Народився в Горлівці.

13 – 80 років від дні народження О.О. Мамчина (1940), українського архітектора, лауреата премії Ради Міністрів (1977). З 1980 р. працював головним інженером «Донецькпроекту».

15 – 70 років від дня народження В.Ю. Пучкова (1950), українського письменника, члена Спілки письменників України. Народився в Слов'янську.

21 – 125 років від дня народження І.Л. Ле (літ. псевд. Мойся) (1895-1978), українського радянського письменника. В кінці 20-х рр.. жив і працював на Донбасі, редагував журнал «Забой» (нині» Донбас»), твори «Ритми шахтьорки», «Інтеграл» «Два дні на Новокраматорці» та ін.

23 – 120 років від дня народження О.П. Селівановського (1900-1937), російського письменника, організатора літературного руху в Донбасі, засновника письменницької організації та редактора журналу «Забой» (нині «Донбас»).

31 – 85 років від дня народження Г.Л. Гордасевич (1935-2001), української письменниці, члена Спілки письменників України. Автор поетичних збірок «Веселка на тротуарах», «Наречена сонця» , «Слід зірниці», книг, повістей та оповідань. Довгий час жила та працювала в Донецьку.

Квітень

5 – 100 років від дня народження М.І. Боброва (1920-1951), Героя Радянського Союзу. Після демобілізації жив і працював у Краматорську

6 – 85 років від дня народження М.О. Іванова (1935), донецького художника.

10 – 100 років від дня народження П.М. Жука (1920), українського архітектора, Заслуженого архітектора УРСР.

10 - 12 – 835 років тому (1185) відбулася одна з битв Ігоря Святославовича з половцями біля селища Гола Долина Слов'янського району.

14 – 110 років від дня народження М.М. Мазая (1910-1941), сталевара Маріупольського металургійного заводу ім. Ілліча, новатора в металургійній промисловості. У роки Другої Світової війни Макар Мазай не встиг евакуюватися і залишився в окупованому Маріуполі. Був схоплений і розстріляний після тривалих жорстоких тортур і катувань за відмову співпрацювати з німцями.

17 – 70 років від дня народження Г.М. Олемпіюка (1950-1995), донецького художника, члена Спілки художників України.

21 – 95 років від дня народження І.М. Овчаренка (1925), вчителя, журналіста, відомого краєзнавця Донеччини, збирача та активного пропагандиста знань про Слов'янщину. Лауреат обласної літературної премії ім. В. Сосюри.

Травень

1 – 100 років від дня народження Є.П. Лисенка (1920-1944), Героя Радянського Союзу. Народився у Краматорську.

20 – 110 років від дня народження М.Г.Вайнруби (1910), Героя Радянського Союзу, генерал-лейтенанта. Брав участь у стратегічній наступальній операції «Визволення Донбасу» в липні-вересні 1943.

25 –80 років від дня народження В.С.Шептухи (1940), журналіста, заступника головного редактора газети «Донеччина», відомого краєзнавця. Автор краєзнавчої сторінки «Рідний край» газети «Донеччина».

28 – 55 років тому (1965) засновано на базі Донецького педагогічного інституту Донецький державний університет (нині Донецький національний університет).

30 – 100 років від дня народження К.М.Чернявського (1920), художника-графіка, живописця, автора полотен «Ставропольская пристань», «Выгрузка гравия», «Сталинградский порт», які експонуються у Третьяковській художній галереї (м. Москва).

31 – 55 років тому розроблено проект будівництва Донецького ботанічного саду.

Цього місяця виповнюється:

130 – років від дня народження І.Т.Кирилкіна (1890-1942), першого директора Новокраматорського машинобудівного заводу (нині ПрАТ «НКМЗ»).

Червень

5 – 90 років від дня народження С.І. Пріня (1930), донецького художника

9 – 200 років тому (1820) О.С. Пушкіна. Проїжджаючи з родиною генерала М.М. Раєвського з Катеринослава на Кавказ через донецьке Приазов’я, за припущенням, побував у Маріуполі.

12 - 90 років тому (1930) засновано Донецький державний медичний інститут ім. М.Горького (нині Донецький державний медичний університет).

13 - 110 років від дня народження С.В. Ратнера (1910-1992), українського композитора, диригента і педагога. З 1948 р. викладав у донецькому музичному училищі. Автор опери «Хитрий наса», балетів «Сонце зі сходу», «Майя», «Поема про весну», «Симфонія Донбасу», концертів, камерно-інструментальних творів, музики до вистав.

28 – 95 років від дня народження М.О. Подзолкіна (1925-1999), українського журналіста, власного кореспондента газети «Социалистический Донбасс», нагородженого орденом Вітчизняної війни II ступеня, двома медалями «За отвагу», Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, знаками «Шахтарської слави» та ін.

30 – 80 років від дня народження В.В.Рубана (1940), доктора мистецтвознавства. Народився в сел. Хлібодарівка Волноваського району.

Липень

10 - 110 років від дня народження П.Ф.Сіверова (1910), журналіста, автора збірок оповідань, нарисів, повістей «Новеллы о серце», «Морские рассказы», «Северняка» та ін. Працював у редакції журналу «Літературний Донбасс».

11 – 125 років від дня народження П.Г.Безпощадного (1895-1968), поета - шахтаря. З 12 років почав працювати на шахтах Донбасу. У 20-х рр.. друкувався в газеті «Кочегарка» та журналі «Забої». У 1930 році вийшла в світ перша збірка віршів «Каменная книга». Автор збірок «Наследие», «Родина», «Шахтерские песни» та ін.

-100 років від дня народження Є.М. Зубцова (1920-1986), українського композитора, заслуженого діяча мистецтв УРСР. Народився в Єнакієвому.

12 – 110 років від дня народження П.Ф.Кривоноса (1910-1980), Героя Соціалістичної Праці, видатного керівника залізничного транспорту, ініціатора стахановського руху на залізниці. З 1937 р. працював начальником депо Слов'янська, начальником Південно--Донецької, пізніше Північно-Донецької залізниць.

- 75 – років від дня народження Г.М.Чайки (1945), артистки балету, головного балетмейстера Донецького академічного українського музичного драматичного театру, заслуженої артистки УРСР.

16 – 95 років від дня народження О.С.Авербаха (1925), донецького архітектора, члена Спілки архітекторів СРСР, лауреата премії Ради Міністрів СРСР.

18 – 120 років від дня народження А.Б. Кагана (1900 - 1980), журналіста. З 1943 р. працював заступником редактора, відповідальним редактором у газетах «Социалистический Донбасс», «Радянська Донеччина», видавництва «Донбас». Автор багатьох книг про людей Донеччини.

-100 років тому (1920) вийшла в світ газета «Молодой Донбасс» (пізніше «Юный шахтер», «Молодой шахтер», «Молодой рабочий», «Комсомолец Донбасс», «Акцент»).

20 – 90 років від дня народження Г.І.Лаврика (1930), українського архітектора, доктора архітектури, професора. Проектував комплекс будинку інвалідів у Слов'янську (1958-1963), палац культури в Донецьку (1978-1984)/

25 – 110 років від дня народження П.А. Яблуновського (1910-1984), українського живописця. Автор творів «Гриби», «Кримський пейзаж», «Про нас пишуть», «Комбайнери» та ін. Народився в Харцизьку.

Серпень

3 – 95 років від дня народження Г.Н.Головіна (1925-1991), донецького письменника. Автор понад десяти книжок художньої прози, публіцистики: «Дружба», «Весенние родники», «Лава№ та ін.

5 – 70 років від дня народження Л.В.Одінцової (1950), української поетеси. Народилася в Донецьку.

13 – 85 років від дня народження В.О.Кононенка (1935), донецького художника. Член Національної Спілки Художників України (1982). Автор творів «Після зміни», «Інструктаж», «Слов'яногірськ – здравниця Донбасу» та ін. Народився в м. Краматорську.

25 – 110 років від дня народження О.Ф.Засядька (1910-1963), радянського державного діяча, одного з керівників вугільної промисловості, Героя Соціалістичної Праці, нагородженого орденами Леніна, орденом Трудового Червоного Прапором, медалями.

28 – День шахтаря

День міста Донецька.

31 – 85 років тому (1935) вибійник шахти «Цетральне – Ірміне» О.Г.Стаханов нарубав за зміну 102 тонни вугілля при нормі 7 тонн, встановив світовий рекорд. У вересні цього ж року він встановив новий рекорд – дав 227 тонн вугілля за зміну і став засновником могутнього руху новаторів під назвою «стахановський».

Цього місяця виповнюється:

-75 - років від часу заснування (1945) ВО «Азовмаш» (нині концерн «Азовмаш»)

Вересень

3 – 80 років с дня народження Руденка В.П. (1940), донецького поета, автора поетичних збірок «Крылья над морем», «Тепло родного берега», «Хлеб и уголь» і та ін.

5 – 105 років від дня народження М.С. Горкунова (1915-1943), Героя Радянського Союзу. До війни працював на заводі у Краматорську.

8 – 65 років тому (1955) в Донецьку відкрито пам'ятник Т.Г Шевченку. Автори пам'ятнику, скульптори М.К. Вронський, О.П. Олійник та архітектор В.О. Шарапенко.

9 – 90 років від дня народження Ю.О. Гуляєва (1930 1986), українського, російського співака, народного артиста СРСР. У 1956-1960рр. був солістом Донецького державного театру опери і балету.

12 – 100 років тому (1920) на Макіївському металургійному заводі була задута перша домна після звільнення Донбасу від білогвардійців.

13 – 70 від дня народження Н.Є. Пензіної (1950), донецької художниці-керамістки, члена Спілки художників України.

14 – 200 років (1820) тому в Маріуполі відкрито двокласне міське приходське училище.

15 – 85 років від дня народження І.І. Базилевського (1935), краматорського художника, члена Спілки художників України.

30 – Всеукраїнський день бібліотек.

Цього місяця виповнюється :

- **90** років від часу виходу в світ (1930) Костянтинівської газети «Знамя индустрии».

- **80** років від часу заснування (1940) Українського державного драматичного театру в Горлівці. Першим його режисером став П. Овдієнко.

-

Жовтень

3 – 85 років від дня народження Ю.Я. Косенка (1935), українського актора, Заслуженого артиста УРСР. Працював у Донецькому театрі опери та балету. Нині викладає у Донецькій державній музичній академії ім. С.С. Прокоф'єва .

- **100** років тому (1920) на мітингу-концерті для червоноармійців у Бахмуті (Артемівськ) виступив Ф.І. Шаляпін.

5 – 355 років тому (1665) засновано с. Ямпіль Лиманської ОТГ.

7 – 100 років від дня народження М.І. Черкасова (1920-1981), журналіста. Працював літспівробітником газети «За металл», сценаристом кіностудії заводу «Азовсталь», нагороджений медалями «За отвагу» та ін.

8 – 95 років від дня народження Л.М.Кузьменкова (1925), маріупольского художника, члена Спілка художниківУкраїни та СРСР. Жанрова різноманітність – станкові картини, портрет, книжкова графіка.

10 – 100 років від дня народження С.С.Нарбута (1920), журналіста, нагородженого орденами Вітчизняної війни Ш ступеня, Червоної Зірки, медалями. Працював заступником редактора міської газети «Макеевский рабочий», редактором багатотиражної газети «Кировец».

-85 – років тому (1935) введено до дії Маріупольский коксохімічний завод ім. 50-річчя СРСР (нині ВАТ «Маркохім»).

11 – 105 років від дня народження П.Д.Діброва (1915), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Піскунівка Слов´янського району.

14 – 90 років від дня народження І.М.Мельниченка (1930), донецького письменника, члена Спілки письменників України. Автор романів, повістей про людей Донеччини.

19 – 75 років від дня народження В.І.Кочергіна (1945-1994), донецького поета. Автор поетичних збірок віршів та поем: «Переборення», «На межі чекання» та ін.

-110 – років тому (1910) у Маріуполі відбувся перший політ на біплані «Фарман».

20 – 75 років від дня народження О.Я.Гросова (1945), донецького поета, бібліотекаря, краєзнавця, лауреата літературної премії ім. В.Сосюри міжнародного співтовариства письменницьких спілок. У 1972-2003 рр.- працював у Донецькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Крупської. Автор збірок поезії та прози «Венок памяти», «Окна», «Зигзаг» та ін.

22 – 150 років від дня народження І.О.Буніна (1870-1953), російського прозаїка та поета лауреата Нобелівської премії. Навесні 1895 року відвідав Святі гори. Під впливом побаченого ним було написано оповідання «На Дінці».

23- 115 років від дня народження А.В.Клоччі (1905-1972), донецького письменника, літературного критика, члена Спілки письменників України. Автор трьох книг «Пало Безпощадний», «Ілля Гонімов», «Навколо свої люди», збірників оповідань та ін.

24 – 80 років від дня народження Г.А.Тишкевича (1940), заслуженого художника України, голови правління Донецької обласної організації Спілки художників України, голови правління Республіканської комсомольської премії ім. Островського. Автор творів «Одуванчики», «Рідна земля», «Левитанівський мотив» та ін.

30 років тому (1990) заснована Донецька обласна бібліотечна асоціація

29 – 80 років від дня народження А.Т.Кошкіна (1940), шахтаря, підземного гірника шахти «Бутівка - Донецька», заслуженого шахтаря УРСР, почесного шахтаря СРСР, нагородженого орденами Трудового Червоного Прапора.

Листопад

1 – 75 років тому (1945) відкрито Мангушську району бібліотеку для дітей.

7 – 90 років тому (1930) введено до дії Костянтинівський завод «Укрцинк». Видано перший цинк.

21 – 95 років від дня народження В.І.Отяна (1925-1994), журналіста, нагородженого орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями. Працював завідуючим промисловим відділом, заступником редактора газети «Енакиевский рабочий».

Грудень

5 – 95 років від дня народження М.А. Бочарова (1925), журналіста, працював вчителем креслення та малювання у школах Донецька, головним художником обласного комітету по телебаченню та радіомовленню, нагородженого орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями «За взятие Берлина», «За победу над Германией» та ін..

- **85** років від дня народження Ю.Ф. Петрушкіна (1935), донецького художника. Жанрова різноманітність – графіка, станковий живопис, скульптура, мозаїка, розпис та вітражі.

15 - 100 років від дня народження В.Д. Стоєвої (1920), маріупольської художниці, члена Спілки художників України.

18 – 145 років від дня народження І.О. Гонімова (Горош) (1875-1966), донецького письменника. Автор книжок «Старая Юзовка», «Соль земли», «Шахтарчук», «Дранг нах Остен», «На берегу Кальмиуса» та ін.

19. - 100 Миколі Руденко .(1920 – 2004) народився у с. Юр'ївка, Лутугінський район. Український поет, письменник, філософ, громадський діяч, правозахисник, засновник

Української Гельсінської Групи (був засуджений разом з Олексою Тихим), багаторічний політв'язень радянських тюрем і концтаборів, герой Другої світової війни, Герой України (посмертно). Помер 1 квітня 2004, Київ.

25 – 100 років від дня народження М.І. Савченка (1920-1985), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Прелесне Слов'янського району. Після війни жив і працював у Слов'янську.

28 – 100 років від дня народження М.О. Гревцова (1920), донецького письменника, члена Спілки письменників України. Автор збірок «Синие глаза», «Конец романа».

30 – 105 років від дня народження О.П. Ляшка (1915-2002), державного діяча. У 1960-1963 рр. був першим секретарем Донецького обкому партії України, Герой Соціалістичної праці

Цього року виповнюється

- **370** років від часу (1650), як почали займатися солеварінням в м. Торі (нині м. Слов'янськ)
- **125** років від часу відкриття (1895) у Горлівці першої народної бібліотеки
- **105** років від часу (1915), як завершилося спорудження земської лікарні у Слов'нську.
- **80** років від дня народження (1940) Зеновії Миколаївни Гринах-Чабан, краматорської поетеси. Автор збірка «Твої сліди».
- **70** років від часу завершення (1960) відбудови зруйнованого німецько-фашистськими загарбниками Новокраматорського машинобудівного заводу (НКМЗ).
- **60** років від часу заснування (1960) в Донецькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Н. Крупської відділу краєзнавства
- **50** років від часу заснування (1970) Слов'янського краєзнавчого музею.

- **355** років від часу заснування (1665) м. Горлівка